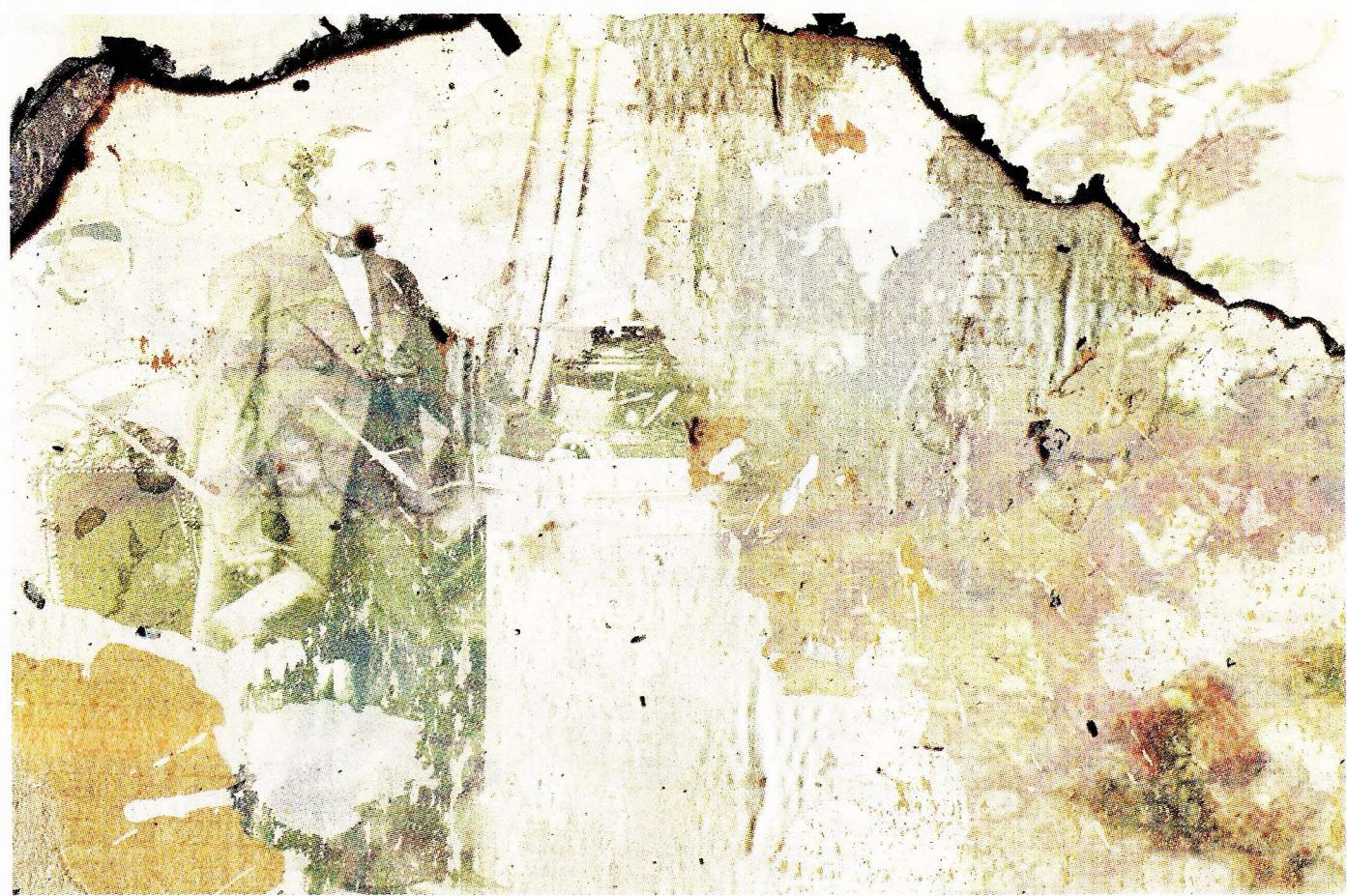

Όταν ο Αντερσεν... έκλαψε στην Αθήνα

Εκδόσεις Νίκας:
Ένα εξώφυλλο
από τα παιδιά

«Από τα γαλάζια, φωτεινά νερά,
Με χαιρετάς, Ελλάδα,
Τα μάτια μου βλέπουν του Μοριά
Τα ολοχιόνιστα βουνά...»

X.K. Αντερσεν

Ποίημα απλοϊκό αλλά ενθουσιώδες. Εξάλλου, ο Δανός συγγραφέας ήταν λάτρης της μυθολογίας και του πολιτισμού της αρχαίας Ελλάδας, καθώς είχε λάβει κλασική παιδεία. Όταν περιέπλεε τις ακτές της Πελοποννήσου, φώναζε ταραγμένος: «Εκεί! Εκεί κυλάει ο Ευρώτας, εκεί κείτεται η αρχαία Σπάρτη, εκεί βρίσκεται ο τάφος του Αγαμέμνονα!».

Στην Αθήνα, την «πόλη της Μινέρβας» όπως την αποκαλούσε, έμεινε ένα μήνα και καθημερινώς επισκεπτόταν την Ακρόπολη, εκτός των επισκέψεών στα άλλα μνημεία, ενώ διόλου δεν τον εμπόδισε ο σκληρός Μάρτιος εκείνης της χρονιάς. Μάλιστα, στα ημερολόγιά του περιγράφει με σαφήνεια την εορτή της 25ης Μαρτίου. Ετσι μαθαίνουμε ότι ολόκληρη η Αθήνα ήταν φωταγωγμένη και οι προσόψεις των σπιτιών διακοσμημένες με σύμβολα, ο κόσμος περπατούσε ασταμάτητα ενθουσιασμένος, γελαστός σαν μεθυσμένος, τόσο ώστε παρατηρώντας τους ο X. K. Αντερσεν έκλαψε. Σαν παιδί δάκρυσε και το Πάσχα. «Έτούπη η γιορτή πηγάζει από τη μνήμη και την καρδιά των Ελλήνων» έγραψε. Πληροφορίες αντλούμε ακόμη από το «Οδοιπορικό στην Ελλάδα» (Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 1999) και από «Το παραμύθι της ζωής μου» και το «Βιβλίο της ζωής μου» επίσης.

Στην χώρα μας συνάντησε συμπατιώτες του και άλλους γνωστούς Ευρω-

παίους, αλλά συναναστράφηκε και Ελληνες, οι οποίοι με χαρά και θαυμασμό τον καλούσαν στα σπίτια τους ή στις εκδρομές τους. Ο ίδιος ανταποκρίνόταν σπεύδοντας. Αποζητούσε το θαυμασμό μα και τη θέρμη και την παρηγοριά της φιλίας, καθώς δεν δημιούργησε ερωτικό δεσμό, δεν έκανε οικογένεια, αν και πάντα ήταν έτοιμος να αγαπήσει και να αγαπηθεί.

Λέγεται ότι νεότερος είχε ερωτευθεί τη διάσημη Σουηδή τραγουδίστρια Τζένι Λιντ, την καλούμενη και «σουηδικό απόδονι», πλην εκείνη δεν ανταποκρίθηκε. Το γεγονός επηρέασε τον ψυχισμό του και το έργο του. Το πασίγνωστο παραμύθι του «Απόδονι» από τούτο τον πικρό και ανανταπόδοτο έρωτα γεννήθηκε. Στο μουσείο του, σε περίοπτη θέση, βρίσκεται το πορτρέτο μιας ξανθιάς καλλονής. Φορά λουλούδια στα μαλλιά, λουλούδια και στο μπούστο. Φίνες δαντέλες. Μειδιά με μάτια σκεπτικά. Πρόκειται για την προσωπογραφία της Τζένι Λιντ. Η γράφουσα την περιεργάστηκε με μεγάλο ενδιαφέρον κατά την επίσκεψη-προσκύνημα που έκανε στο σπίτι του μεγάλου συγγραφέα.

Και αν, όπως υποστηρίζεται, ο άτυχος έρωτάς του τον φόρτωσε θλίψη και απαισιοδοξία, τότε τι να πει κανείς για τη δυστυχία που βίωσε μέχρι την εφηβεία του; Η ορφάνια, η στέρηση, η μικρή καρδιά στη συνοικία των απόρων, η ξενοδούλευτρα –πλύστρα– δυστυχισμένη μάνα του, ο θάνατος του πατέρα του, ο δεύτερος γάμος –αταριαστος– της μητέρας του, η εξάρτηση της από το αλκοόλ, ο εγκλεισμός του στο «σχολείο απόρων παιδιών», οι χα-

ραμισμένες μέρες στο ραφτάδικο, το ξύλο που έτρωγε από το αφεντικό... Τα παιδιά που τον έλεγαν αλλόκοτο και δεν τον δέχονταν, η απομόνωσή του στο καμαράκι όπου, τυλιγμένος στο πανωφόρι, προσπαθούσε να σταματήσει το τρέμουλο των χεριών και των ώμων του, ενώ, για να εμψυχωθεί, ανακαλούσε τις ιστορίες της γιαγιάς και του πατέρα του ή εμπνεόταν εκείνα τα θεοπέσια παραμύθια του, που η καρδούλα του κατέγραφε και ο vous παραλάμβανε για να τα παραδώσει στους αιώνες. Μα αυτό δεν αρκούσε. Δεν την μπορούσε τη μοναξιά, την κακομοιριά, τις άχαρες μέρες.

«Αχ, μάνα, οχ, γιαγιά, θα φύγω. Δεν την αντέχω τη ζωή εδώ. Θα φύγω μακριά. Δεν θα αργήσω».

«Και πού θα πας, πού θα πας, καλέ μου;».

«Στην πρωτεύουσα. Στην Κοπεγχάγη. Θα φύγω σύντομα».

Όταν αντίκρισε τα τείχη της πόλης των ονείρων του, έκλαψε από χαρά. Ελπίζε ότι στην τειχισμένη πρωτεύουσα τον καρτερούσε η ευτυχία. Και η επιτυχία. Ήταν τότε μόλις δεκατεσσάρων ετών και είχε μόνο δεκατρείς κορόνες στην τσέπη του. Σκοπός του ήταν να ανεβεί στη σκνήνη του Βασιλικού Θεάτρου της Κοπεγχάγης. Να παίξει, να τραγουδήσει. Η επιθυμία του αυτή δεν πραγματοποιήθηκε, κατόρθωσε όμως κάτι αλλο, πολύ σημαντικότερο: έγινε ο παραμυθάς, ο παρηγορητής δηλαδή των παιδιών και των μεγαλυτέρων παντού, σε ολόκληρο τον κόσμο, και όπου υπάρχουν άνθρωποι.

ΕΛΕΝΗ ΣΑΡΑΝΤΗ